

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే ఉత్తరకాండే

॥ షట్పంచాశః సర్గః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ షట్పంచాశః సర్గః ॥

బ్రహ్మణః కథనేన వసిష్ఠస్య వరుణరేతసి సమావేశో వరుణేనోర్వశీసమీపే
ఏకస్మిన్ కలశే స్వవీర్యస్యాధానం మిత్రశాపేనోర్వశ్యా భూతలే
పురూరవసః పార్శ్వే స్థిత్వా పుత్రస్యోత్పాదనం

రామస్య భాషితం శ్రుత్వా లక్ష్మణః పరవీరహా |
ఉవాచ ప్రాంజలిర్భూత్వా రాఘవం దీప్తతేజసం || 7.56.1 ||

నిక్షిప్య దేహౌ కాకుత్స్థ కథం తౌ ద్విజపార్థివౌ |
పునర్దేహేన సంయోగం జగ్ముతుర్దేవసమ్మతౌ || 7.56.2 ||

లక్ష్మణేనైవముక్తస్తు రామ ఇక్ష్వాకునందనః |
ప్రత్యువాచ మహాతేజా లక్ష్మణం పురుషర్షభః || 7.56.3 ||

తౌ పరస్పరశాపేన దేహముత్సృజ్య ధార్మికౌ |
అభూతాం నృపవిప్రర్షీ వాయుభూతౌ తపోధనౌ || 7.56.4 ||

అశరీరః శరీరస్య కృతేఽన్యస్య మహామునిః |
వసిష్ఠస్తు మహాతేజా జగామ పితురంతికం || 7.56.5 ||

సోఽభివాద్య తతః పాదౌ దేవదేవస్య ధర్మవిత్ |
పితామహమథోవాచ వాయుభూత ఇదం వచః || 7.56.6 ||

భగవన్ నిమిశాపేన విదేహత్వముపాగమం |
దేవదేవ మహాదేవ వాయుభూతోఽహమండజ || 7.56.7 ||

సర్వేషాం దేహాహీనానాం మహద్ దుఃఖం భవిష్యతి |
లుప్యంతే సర్వకార్యాణి హీనదేహస్య వై ప్రభో || 7.56.8 ||

దేహస్యాన్యస్య సద్భావే ప్రసాదం కర్తుమర్హసి |
తమువాచ తతో బ్రహ్మ స్వయంభూరమితప్రభః || 7.56.9 ||

మిత్రావరుణజం తేజ ఆవిశ త్వం మహాయశః |
అయోనిజస్త్యం భవితా తత్రాపి ద్విజసత్తమ |
ధర్మేణ మహతా యుక్తః పునరేష్యసి మే వశం || 7.56.10 ||

ఏవముక్తస్తు దేవేన అభివాద్య ప్రదక్షిణం |
కృత్వా పితామహం తూర్ణం ప్రయయౌ వరుణాలయం || 7.56.11 ||

తమేవ కాలం మిత్రోఽపి వరుణత్వమకారయత్ |
క్షీరోదేన సహోపేతః పూజ్యమానః సురేశ్వరైః || 7.56.12 ||

ఏతస్మిన్నేవ కాలే తు ఉర్వశీ పరమాప్సరాః |
యదృచ్ఛయా తముద్దేశమాగతా సఖిభిర్వృతా || 7.56.13 ||

తాం దృష్ట్వా రూపసంపన్నాం క్రీడంతీం వరుణాలయే |
తదావిశత్ పరో హర్షో వరుణం చోర్వశీకృతే || 7.56.14 ||

స తాం పద్మపలాశాక్షీం పూర్ణచంద్రనిభాననాం |
వరుణో వరయామాస మైథునాయాప్సరోవరాం || 7.56.15 ||

ప్రత్యువాచ తతః సా తు వరుణం ప్రాంజలిః స్థితా |
మిత్రేణాహం వృతా సాక్షాత్ పూర్వమేవ సురేశ్వర || 7.56.16 ||

వరుణస్త్యబ్రవీద్ వాక్యం కందర్పశరపీడితః |
ఇదం తేజః సముత్సృజ్యే కుంభేఽస్మిన్ దేవనిర్మితే || 7.56.17 ||

ఏవముత్సృజ్య సుశ్రోణి త్వయ్యహం వరవర్ణిని |
కృతకామో భవిష్యామి యది నేచ్ఛసి సంగమం || 7.56.18 ||

తస్య తల్లోకనాథస్య వరుణస్య సుభాషితం |
ఉర్వశీ పరమప్రీతా శ్రుత్వా వాక్యమువాచ హ || 7.56.19 ||

కామమేతద్ భవత్వేవం హృదయం మే త్వయి స్థితం |
భావశ్చాప్యధికం తుభ్యం దేహో మిత్రస్య తు ప్రభో || 7.56.20 ||

ఉర్వశ్యా ఏవముక్తస్తు రేతస్తన్మహదద్భుతం |
జ్వలదగ్నిసమప్రఖ్యం తస్మిన్ కుంభే న్యవాసృజత్ || 7.56.21 ||

ఉర్వశీ త్వగమత్ తత్ర మిత్రో వై యత్ర దేవతా |
తాం తు మిత్రః సుసంక్రుద్ధ ఉర్వశీమిదమబ్రవీత్ || 7.56.22 ||

మయాభిమంత్రితా పూర్వం కస్మాత్ త్వమవసర్జితా |
పతిమన్యం వృతవతీ కిమర్థం దుష్టచారిణి || 7.56.23 ||

అనేన దుష్కృతేన త్వం మత్క్రోధకలుషీకృతా |
మనుష్యలోకమాస్థాయ కంచిత్ కాలం నివత్స్యసి || 7.56.24 ||

బుధస్య పుత్రో రాజర్షిః కాశిరాజః పురూరవాః |
తమభ్యాగచ్ఛ దుర్బుద్ధే స తే భర్తా భవిష్యతి || 7.56.25 ||

తతః సా శాపదోషేణ పురూరవసమభ్యగాత్ |
ప్రతిష్ఠానే పురూరవం బుధస్యాత్మజమౌరసం || 7.56.26 ||

తస్య జజ్ఞే తతః శ్రీమానాయుః పుత్రో మహాబలః |
నహుషో యస్య పుత్రస్తు బభూవేంద్రసమద్యుతిః || 7.56.27 ||

వజ్రముత్సృజ్య వృత్రాయ శ్రాంతేఽథ త్రిదివేశ్వరే |
శతం వర్షసహస్రాణి యేనేంద్రత్వం ప్రశాసితం || 7.56.28 ||

సా తేన శాపేన జగామ భూమిం
 తదోర్వశీ చారుదతీ సునేత్రా |
 బహూని వర్షాణ్యవసచ్చ సుభ్రూః
 శాపక్షయాదింద్రసదో యయౌ చ || 7.56.29 ||

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే
 ఉత్తరకాండే షట్పంచాశః సర్గః ||